

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності**

027 Музезнавство, пам'яткознавство

Львів – 2021

Рекомендовано до друку Педагогічною радою Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Рецензенти:

Сурмач О. І., кандидат історичних наук, доцент, В. о директора Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»,

Михайлишин Р. Р., голова циклової комісії викладачів педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін, методист навчально-методичного кабінету Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»;

Сулим О. І., заступник директора з навчальної роботи Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка».

Випускна кваліфікаційна робота [Методичні рекомендації для студентів денної та навчання спеціальності 027 «Музезнавство, пам'яткознавство»] / Уклад.: О. Караманов. – Львів: Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка», 2021. – с.

Методичні рекомендації укладено відповідно до навчального плану підготовки здобувачів освіти освітнього ступеня бакалавр спеціальності «Музезнавство, пам'яткознавство» (027) денної форми навчання. Вони містять основні вимоги до змісту та оформлення випускної кваліфікаційної роботи, організації її написання, порядку захисту та оцінювання

Для студентів, які здобувають освітній рівень «Бакалавр, керівників випускних кваліфікаційних робіт, наукових керівників та рецензентів.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
1.1. Керівництво кваліфікаційними роботами. Обов'язки наукового керівника та рецензента	7
РОЗДІЛ 2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	9
2.1. Академічна доброчесність	9
2.2. Особливості підготовки роботи з тематики музеєзнавства	10
2.3. Використання сучасних музейних онлайн-ресурсів	11
2.4. Типові помилки під час написання кваліфікаційних робіт	13
РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ РОБОТИ	14
3.1. Титульний аркуш	14
3.2. Зміст	15
3.3. Вступ	15
3.4. Основна частина	16
3.4.1. Наукові основи дослідження	16
3.4.2. Опис методики навчальної роботи	17
3.4.3. Практична складова рекомендованої методики	18
3.5. Висновки	18
3.6. Список використаних джерел	18
3.7. Додатки	18
РОЗДІЛ 4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	19
4.1. Загальні вимоги	19
4.2. Нумерація	19
4.3. Ілюстрації	20
4.4. Таблиці	20
4.5. Загальні правила цитування та поклики на використані джерела	21
4.6. Додатки	22
РОЗДІЛ 5. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	23
РОЗДІЛ 6. КРИТЕРІЇ ТА НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ:	29
Додаток А. Орієнтовний календарний план виконання кваліфікаційної роботи	29
Додаток Б. Зразок оформлення відгуку керівника кваліфікаційної роботи	30
Додаток В. Зразок оформлення відгуку рецензента кваліфікаційної роботи	31
Додаток Г. Зразок оформлення титульної сторінки	32
Додаток Д. Зразок оформлення ЗМІСТУ	33
Додаток Е. Зразок оформлення списку використаних джерел	34

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Випускна кваліфікаційна робота студента передбачена навчальним планом і завершує його підготовку в університеті. Вона є обов'язковою формою підсумкової атестації випускників вищого навчального закладу. Призначення такої роботи – розвивати пізнавальну діяльність фахівця, його навички самостійно набувати, поглиблювати, творчо опрацьовувати та осмислювати знання, важливі для професійного зростання.

Випускна кваліфікаційна робота – кваліфікаційне самостійне дослідження, що виконує студент на завершальному етапі навчання.

Згідно Положення «Про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої та вищої освіти Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка», випускну кваліфікаційну виконує кожен здобувач фахової передвищої та вищої освіти самостійно під керівництвом викладача. Навчальні дисципліни, у межах яких сформульовані теми кваліфікаційних робіт – це «Музейна педагогіка», «Історія матеріальної культури та побуту», «Експозиційна діяльність музеїв», «Прикладна музеологія» та «Теорія і практика екскурсійної справи».

Тематика випускних кваліфікаційних робіт студентів повинна відповідати завданням навчальних дисциплін, а також мати зв'язок з практичними потребами обраного фаху.

Студенти *четвертого курсу* виконують роботу теоретично-методичного (практичного): окрім розділу про стан вивчення проблеми та її теоретичні аспекти, можуть додати практичний розділ, базований на власному дослідженні, навчальній (музейній) практиці. Кожний підрозділ має завершуватись невеликими за обсягом висновками (1-2 абзаци), які формують загальний висновок роботи.

У списку використаних джерел обов'язково записуються ті, на які у тексті є посилання. Можуть бути подані й додатки, які конкретизують сказане в основній частині, ілюструють ті чи інші положення у змісті кваліфікаційної роботи (наприклад: види вправ, тексти переказів, учнівські твори тощо). Обсяг додатків – довільний.

Мета кваліфікаційної роботи:

— поглибити, узагальнити та закріпити знання, що здобув студент під час навчання; з'ясувати шляхи їх застосування у комплексному вирішенні відповідної проблеми;

— сформулювати у студентів навички самостійної роботи над першоджерелами, монографічною, довідковою літературою, фаховими виданнями; вміння аналізувати, критично оцінювати і систематизувати матеріал;

— закріпити навички атрибуції та інтерпретації музейних джерел – свідків історичних подій, важливих елементів актуалізації матеріальної та нематеріальної культурної спадщини;

— удосконалювати вміння пов'язувати теоретичні знання з

практичною діяльністю, здійснювати наукове дослідження;

— визначити рівень підготовленості студентів до самостійної роботи в умовах різних видів музейної діяльності.

Основні завдання кваліфікаційної роботи:

1) формування наукового світогляду, оволодіння методологією та методами наукового дослідження;

2) надання допомоги студентам у прискореному оволодінні спеціальністю, досягненні високого професіоналізму;

4) розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних завдань;

5) прищеплення студентам навичок самостійної науково-дослідної роботи;

6) розвиток ініціативи, здатності застосовувати теоретичні знання у своїй практичній роботі;

7) розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутнього фахівця;

8) створення та розвиток наукових шкіл, творчих колективів, виховання у вузі резерву вчених, дослідників, викладачів.

Написання кваліфікаційної роботи сприяє формуванню:

Загальних компетентностей (ЗК)

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальних (фахових) компетентностей (СК)

СК 1. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо відповідно до розуміння тенденцій розвитку музейної та пам'яткохоронної галузі.

СК 4. Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань.

СК 6. Здатність до атрибуції й експертизи об'єктів історико-культурної спадщини.

СК 9. Здатність проектувати розвиток музейно-заповідної мережі, закладів музейного типу.

Програмних результатів навчання (ПР):

ПР 2. Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі.

ПР 18. Виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно

інформаційно-комп'ютерні технології у професійній діяльності.

ПР 21. Робити презентації усно із візуальним супроводом, електронні презентації, відео-презентації, презентації в письмовій формі державною та іноземною мовами.

1.1. Керівництво кваліфікаційними роботами. Обов'язки наукового керівника та рецензента.

Керівництво кваліфікаційними роботами здійснюють викладачі циклових комісій, які мають досвід науково-педагогічної та практичної роботи.

Науковий керівник пропонує студентам список тем кваліфікаційних робіт, які можна виконувати під його науковим керівництвом, і подає для затвердження на засіданні циклової комісії. Студент обирає тему кваліфікаційної роботи із запропонованого цикловою комісією переліку або пропонує власну тему.

Тематика кваліфікаційних робіт складається з дотриманням таких вимог:

1. Кожна запропонована тема повинна бути актуальною, тобто стосуватися важливої методичної проблеми, робота над якою сприятиме розширенню і поглибленню професійного світогляду студента і вимагати самостійного мислення, розвивати інтелектуальні можливості.

2. За характером та обсягом теми кваліфікаційних робіт повинні бути доступними й посилюючими для студентів, достатньою мірою забезпечені науковою і методичною літературою.

3. Рекомендовані теми повинні бути органічно пов'язані з курсами, що їх вивчили студенти, охоплювати найбільш важливі аспекти вивчення цих дисциплін.

4. Тематика кваліфікаційних робіт має відображати фахову цілеспрямованість студента.

5. Не менш важливо враховувати й інші чинники: дефіцит часу на виконання, відсутність чи принаймні недостатність досвіду практичної діяльності, який дозволив би виконавцеві чітко визначити мету дослідження і не відхилитися від неї. У цьому викладач може і повинен допомогти студентові. Але при цьому він має виразно бачити перспективу кожної теми і ненав'язливо підказати студентові спрямування пошуку.

Перелік тем кваліфікаційних робіт має бути складений і затверджений на початку навчального року (першому засіданні циклової комісії).

Після обрання студентом теми дослідження складається індивідуальний календарний план роботи (див. Додаток А).

Згідно з індивідуальним календарним планом протягом навчального року відбуваються консультації.

На консультаціях викладач знайомить студентів із тим, як:

- скласти первинний план кваліфікаційної роботи;
- добирати наукову літературу з обраної теми;
- опрацьовувати наукові джерела (тексти досліджуваних творів);
- користуватися виписками з джерел;
- у процесі читання, вивчення літератури та збирання матеріалу оформляти кваліфікаційну роботу;
- цитувати й робити посилання на джерела;
- оформляти текст кваліфікаційної роботи.

Керівник дає також поради щодо техніки укладання картотеки досліджуваного джерела; радить, як треба писати кваліфікаційну роботу, дає настанови щодо бібліографічних пошуків, складання та оформлення списку використаної літератури; дає вказівки щодо мовного оформлення роботи.

Студенти повинні ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо написання кваліфікаційних робіт та орієнтовним календарним планом виконання кваліфікаційної роботи.

Отримавши остаточний варіант кваліфікаційної роботи, науковий керівник та рецензент (внутрішній) перевіряють її і пишуть відгук.

Науковий відгук – стисла форма письмової оцінки наукової роботи.

Відгук наукового керівника оцінюється у має розкривати такі аспекти:

- зв'язок теми з актуальним проблемами науки;
- теоретичне і практичне значення розробки теми;
- композиційну структуру роботи;
- творче використання наукової, методичної, довідкової літератури;
- якісну і кількісну характеристику зібраного матеріалу;
- ступінь самостійності студента у виконанні роботи;
- характеристику висновків і узагальнень;
- повноту списку використаної літератури і культури цитування;
- стан грамотності та якість оформлення дослідження;
- позитивні та негативні аспекти роботи (див. Додаток Б).

Головний критерій відгуків – критичний підхід до наукового продукту.

Науковий керівник оцінює вміння студента організувати свою роботу, логічно мислити, працювати з науковою літературою, проводити теоретичні, практичне дослідження, робити висновки з отриманих результатів. Він не повинен аналізувати саме дослідження. Це завдання членів комісії з захисту кваліфікаційних робіт (ЕК).

Рецензент оцінює обсяг та адекватність використання джерел та дотримання етики посилань при написанні кваліфікаційної роботи, правильність представлення методів та емпіричних результатів, якість їх інтерпретації, правильність та повноту формулювань положень, представлених у вступі, особливості апробації кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник та рецензент мають право не допустити роботу до захисту, якщо вона не відповідає вимогам.

Викладач, що здійснював наукове керівництво роботою, обов'язково бере участь у процедурі захисту у ролі одного із членів комісії.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Співпраця викладача і студента в підготовці кваліфікаційної роботи складається з декількох взаємопов'язаних етапів:

1. Формулювання теми після ознайомлення з обраною дослідницькою проблемою; окреслення структури роботи.
2. Пошук літератури за темою, її аналіз, укладання бібліографії.
3. Робота з відповідними музейними матеріалами (предметами);
4. Складання індивідуального календарного плану роботи (див. Додаток А).
5. Підготовка першого варіанту теоретичної частини:
 - а) обґрунтування актуальності обраної теми;
 - б) формулювання мети і завдань дослідження;
 - в) визначення об'єкта і предмета кваліфікаційної роботи;
 - г) вибір методів або відповідних методик проведення дослідження.
6. Здійснення емпіричних досліджень, аналіз та оцінка результатів (за необхідності).
7. Опис та оформлення практичної частини.
8. Формулювання висновків та рекомендацій.
9. Редагування та технічне оформлення кваліфікаційної роботи загалом.
10. Подання остаточного варіанту роботи науковому керівникові та рецензенту (не пізніше 10 днів до запланованого захисту).
11. Доопрацювання кваліфікаційної роботи з урахуванням зауважень керівника і подання остаточного варіанту роботи у визначений термін, за 10 днів до запланованого захисту.
12. Підготовка виступу (презентації) до захисту.

Керівник допомагає сформулювати тему роботи, консультує щодо ефективності використання понятійно-категоріального апарату, опрацювання результатів дослідження, перевіряє виконання завдань, визначених у процесі написання роботи.

Рецензент вивчає загальну структуру, зміст роботи, наголошує на її актуальності та науковій новизні, аналізує відповідність обраних дослідницьких методів з матеріалами дослідження.

2.1. Академічна доброчесність

Відповідно до Положення «Про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» ([URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf](https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf)) від 14 травня 2019 р. з метою перевірки робіт кваліфікаційних робіт учасників освітнього процесу на наявність плагіату.

Відповідно до рішення циклової комісії, рекомендовано використовувати **онлайн-сервіси та програми для перевірки текстів на плагіат:**

1. **UNICHECK** (попередня назва – UNPLAG). Сервіс дозволяє перевіряти

тексти на плагіат онлайн. За його допомогою можна безкоштовно перевірити онлайн текст обсягом від 30 до 200 слів.

2. **Plagiarisma.** Платформа дозволяє перевіряти тексти та виявляти збіги в Google і Yahoo! Вона є безкоштовною, має онлайн-версію або ж може бути завантажена та встановлена на комп'ютер.

3. **Like-Exactus.** Простий у використанні онлайн-сервіс, який дозволяє безкоштовно перевіряти на плагіат академічні тексти. Перевірку можна проводити за роками та видом джерел пошуку (реферати, автореферати, зарубіжні конференції, зарубіжні журнали та ін.).

4. **Advego Plagiatus.** Сервіс розміщений на сайті біржі контенту Advego.com. За його допомогою можна перевірити текст на унікальність онлайн (до 95 тис. символів) або ж завантажити безкоштовну програму Advego Plagiatus. Ця система є зручною для перевірки текстів, що мають великий обсяг.

5. **Content-watch.** Безкоштовна версія сервісу дозволяє перевіряти тексти обсягом до 10 000 символів тричі на день. Про те, як ним користуватися, можна дізнатися з відео.

6. **Edu-Birde.** Безкоштовна онлайн-платформа для перевірки текстів на плагіат. Для перевірки тексту потрібно його скопіювати та вставити у відповідне вікно, натиснути кнопку «перевірити» та зачекати на звіт. Можна також завантажити повністю весь документ.

7. **Etxt Antiplagiat.** Біржа контенту Etxt пропонує сервіси, що дозволяють перевірити тексти на унікальність онлайн або за допомогою програми Etxt Antiplagiat, яку можна безкоштовно завантажити та встановити на комп'ютер.

Організацію та відповідальність за перевірку робіт щодо наявності плагіату здійснюють керівник та студент (автор кваліфікаційного дослідження).

2.2. Особливості підготовки роботи з тематики музеєзнавства.

Музеєзнавство, музейна справа, музеологія є особливою галуззю знань, яка вивчає й досліджує минуле, актуалізує матеріальну та нематеріальну культурну спадщину засобами сучасних технологій. Відповідно, специфіка кваліфікаційної роботи з цієї галузі знань повинна ґрунтуватися на тонкощі «музейного способу мислення» та відображати її міждисциплінарний характер.

Це потребує відповіді на запитання: з якими процесами, явищами, феноменами може асоціюватися організація різних видів діяльності та напрямів роботи в музеї? На це питання немає однозначних відповідей, адже дослідники пропонують широкую палітру рішень та інтерпретацій.

Передусім для цього треба звернутися до можливостей дослідження /

вивчення / діагностики певних здобутків, переваг, особливостей музейно-педагогічної діяльності у процесі взаємодії вчителя / викладача та музейного працівника / музейного педагога з учнями / студентами на експозиції музею та навколomuзейному просторі.

У зв'язку із цим з'ясуємо, що саме у такий спосіб можна дослідити. За своїм змістом комунікація у музейному просторі переслідуватиме різні цілі, адже саме відвідування музею може відбуватися для організації просвітницької, навчальної та рекреаційної діяльності. Характер, спрямованість, особливості такої діяльності можна розкрити на підставі аналізу інтерактивного музейного середовища та дидактичних методів, що застосовуються у процесі музейної комунікації на конкретному занятті, якому буде притаманний академічний або неформальний характер.

Зокрема, у такий спосіб можна виокремити методи, які спрямовані на визначення певного статусу, соціальних ролей, створення ігрових ситуацій, практичного маніпулювання з предметами, використання асоціативних зв'язків, театралізації, самостійної пошукової та дослідницької діяльності.

2.3. Використання сучасних музейних онлайн-ресурсів.

З метою запобігання академічної недоброчесності рекомендуємо використовувати спеціально створені зовнішні електронні ресурси, що уможливають якісне оновлення віртуального музейного контенту, до прикладу:

Google Arts and Culture, найвідоміший багатофункціональний культурно-освітній портал, що охоплює величезну кількість якісної та перевіреної навчальної та просвітницької інформації, зокрема, інформацію про різні типи музеїв, актуальні мистецькі галереї, колекції і теми, сучасні та історичні події, пам'ятні місця, різні персоналії.

URL: <https://artsandculture.google.com/>

• **Google Expeditions (Expeditions Around the World)**, портал з хроніками різних подорожей, який відображає інформацію про локальні природні та музейні об'єкти із можливостями їх інтерпретації під час застосування спеціальних технологій, зокрема, віртуальної та доповненої реальності.

URL: <https://artsandculture.google.com/project/expeditions>

• **Europeana (Think Culture)**, міждоменний портал культурної спадщини, що фінансується Європейською Комісією для формування європейської цифрової бібліотеки, архівів та музеїв й охоплює мільйони оцифрованих книг, картин, фільмів, музейних предметів та різноманітних записів з усієї Європи.

URL: <https://www.europeana.eu/en>

• **Historiana**, портал з безкоштовним історичним контентом, готовим до використання у навчальній діяльності на основі загальної інформації та поточних опитувань усіх зацікавлених осіб, а також з інноваційними цифровими інструментами.

URL: <https://historiana.eu>

• **Forum Edukatorów Muzealnych**, польськомовний портал, присвячений

різним освітнім музейним практикам, музейно-педагогічним програмам і проектам у співпраці музейних закладів, загальноосвітніх шкіл, осередків культури та неформальної освіти,

URL: <https://www.edukacjamuzealna.pl/>

Багатофункціональні веб-платформи, спеціалізовані портали та додатки з навчально-просвітницькими ресурсами:

- **Mozaik Education** – багатофункціональну навчальну платформу з багатоманітними онлайн-сервісами (медіа-бібліотека, цифрові уроки з різних предметів, інструменти та ігри, навчальні посібники та продукти) й можливостями використання 3D моделей та спеціальних додатків з наявністю українського контенту.

URL: <https://www.mozaweb.com/uk/>

- **ArtformAR** – технологію доповненої реальності для музеїв – спеціальний додаток, який надає можливість для створення власного контенту: додавання анотацій, коментарів до окремих елементів експозиції, які відвідувачі можуть проглядати, а також відстеження своєї локації всередині музею.

URL: <http://artformar.com/>

- **Cuseum** – своєрідну цифрову картку відвідувача, що дозволяє її власнику мати доступ до потрібної інформації шляхом створення мобільних додатків або цифрового членства для музеїв, громадських визначних пам'яток та культурних установ. За її допомоги відвідувач завжди буде поінформований про події, виставки, інші музейні заходи.

URL: <https://cuseum.com/#home-products>

- **DeFrame** – платформу, що створює спеціальні карти для відвідувачів, віртуальний контент до різних об'єктів експозиції, пропонує інструменти залучення відвідувачів, а також надає допомогу у статистиці відвідувань.

URL: <https://www.deframeart.com/>

- **Locatify** – платформу для створення мультимедійного контенту, що передбачає залучення відвідувачів шляхом ознайомлення з навігацією сайту та його управлінням, що допомагає їм вивчати експонати, поступово рухатися експозицією.

URL: <https://locatify.com/>

- **MozaBook** – відкриту платформу, яка створює інтерактивне освітнє програмне забезпечення для вчителів та учнів, дозволяючи додавати та активно застосовувати різні інструменти з мережі інтернет для проведення віртуальних екскурсій цікавими музеями світу, використання різних можливостей віртуальних музеїв, розробки шкільних уроків.

URL: <https://www.mozaweb.com/uk/mozabook>

- **Musar (Muselity)** – спеціальний додаток інтерактивного розширеного контенту з аудіо-гідом для музеїв, що пропонує відвідувачам всеохоплюючу інформацію про свої експонати з можливістю додавання голограми, відео, аудіо, надсилання повідомлень, а також можливостями ведення статистики відвідувань.

URL: <https://musar.co.uk/>

2.4. Типові помилки під час написання кваліфікаційних робіт.

Найбільш типові помилки які допускають студенти при написанні кваліфікаційних робіт:

1. Зміст роботи не відповідає плану кваліфікаційної (бакалаврської, дипломної, магістерської) роботи або не розкриває тему цілком чи в її основній частині.

2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відповідають меті та завданням роботи.

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження, або ж взагалі відсутня.

4. Робота являє собою плагіат з мережі Інтернет, або компіляцію 2-3 авторів.

5. Розділи роботи жодним чином не пов'язані між собою і є скоріше окремими дослідженнями ніж частиною цілісного дослідження.

6. Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5–10 років) з теми дослідження.

7. Робота не є аналітичною, а описовою без висновків та власної думки студента.

8. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

9. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал.

10. Робота невірно оформлена.

11. Бібліографічний опис джерел у списку наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.

Уникнення таких помилок дозволить студенту написати більш якісне наукове дослідження

РОЗДІЛ 3

СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота містить:

1. Титульні аркуші (українською та іноземною мовами)
2. Зміст.
3. Анотацію українською та англійською мовою з ключовими словами.
4. Перелік умовних скорочень (за необхідності).
5. Вступ.
6. Основна частина, яка складається з розділів та підрозділів.
7. Висновки.
8. Список використаних джерел.
9. Додатки.

Орієнтовний обсяг кваліфікаційної роботи (у сторінках):

	Сторінки
Загальна кількість сторінок	50–60
Вступ	5–7
Теоретичний і методичний розділ з підрозділами	35–40
Практичний розділ (за наявності)	5–10
Висновки	4-5

Список використаних джерел і додатки в обсяг роботи не входять.

3.1. Титульний аркуш (див. Додаток В)

Титульний аркуш містить:

- назву Міністерства;
- найменування навчального закладу;
- назву циклової комісії;
- тему кваліфікаційної роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора; назву академічної групи; назву спеціальності;
- прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника, його посаду, науковий ступінь;
- національна шкала;
- члени комісії;
- місто і рік.

3.2. Зміст

Зміст роботи подається на другому аркуші кваліфікаційної роботи. У змісті зазначаються найменування та номери початкових сторінок усіх структурних частин кваліфікаційної роботи, розділів, підрозділів і пунктів (див. Додаток Д).

3.3. Вступ

У Вступі потрібно розкрити актуальність і стан вивчення досліджуваної проблеми, аргументувати доцільність проведення власного дослідження, визначити об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Оптимальний обсяг вступу становить до 10% тексту.

Актуальність теми – обґрунтування необхідності в сучасних умовах дослідження визначеної проблеми, її світоглядне та соціальне значення.

Об'єкт дослідження — науковий простір, у рамках якого проводиться дослідження; Об'єкт дослідження є джерелом інформації для дослідника, практичної та теоретичної діяльності.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, це окремі аспекти об'єкта.

Мета дослідження – формулювання кінцевого результату дослідження – виявлення фактів, визначення закономірностей, обґрунтування найбільш ефективних шляхів навчання й виховання тощо.

Завдання конкретизують шлях досягнення мети і визначають черговість дій дослідника. Завдання формулюють тезами за допомогою інфінітивних конструкцій – «визначити», «виявити», «встановити», «обґрунтувати», «довести», «перевірити», «розробити» тощо. Не вживаються у формулюванні завдань дослідження конструкції – «дослідити» і «вивчити».

Джерельна база дослідження. У вступі описуються й інші елементи наукового процесу, зокрема, посилання, на якому саме фактичному матеріалі виконана дана праця. Тут дається характеристика основних груп джерел отримання інформації (різноманітних за характером і змістом опублікованих та неопублікованих матеріалів державних архівів, музейних і бібліотечних фондосховищ України). Потрібно не лише назвати групу джерел, виділивши її за певною видовою ознакою, але й визначити, яка інформація, що міститься в них, проаналізована в випускній роботі.

Методи дослідження, як інструмент добування фактичного матеріалу, – також обов'язкові елементи вступу до випускної кваліфікаційної роботи і необхідна умова досягнення поставленої мети. Обрана тема має визначальне значення для вибору теорії і методології дослідження. І теорія і методологія допомагають систематизувати наукові знання лише з тією різницею, що в теорії робиться акцент на акумуляції результатів пізнання, а в методології – на принципах і шляхах отримання нового достовірного знання. Окрім теми вибір методів дослідження залежить також від рівня розробленості проблеми, наявності дослідницького інструментарію, від теоретико-методологічної

орієнтації дослідника.

У вступі потрібно не тільки перерахувати методи, що були використані в науковій роботі (як правило, це аналіз, синтез, описовий метод, порівняльний та ін.) та вказати на практичне значення отриманих результатів. Їх слід характеризувати відповідно до змісту дослідження, коротко та змістовно визначаючи, що саме вивчалось за допомогою того чи іншого методу. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Наукова новизна одержаних результатів. Подають коротку анотацію нових наукових положень (рішень), запропонованих студентом особисто. Необхідно описати ступінь новизни (вперше проаналізовано, удосконалено, дістало подальший розвиток). Усі наукові положення з урахуванням досягнутого ними рівня новизни є теоретичною основою (фундаментом) вирішеної в роботі наукової задачі або наукової проблеми.

Практичне значення одержаних результатів. Слід подати відомості про застосування результатів роботи або рекомендації щодо їх використання із зазначенням певної галузі, навчального курсу; висвітлити можливості застосування отриманих результатів у практичній діяльності. Якщо результати дослідження були впроваджені у практичній діяльності, то необхідно назвати організацію, в якій проводилося впровадження, форми реалізації та реквізити відповідних документів. А також підкреслити корисність проведеної роботи для людини, суспільства загалом тощо.

Апробація результатів дослідження. Вказується, на яких наукових з'їздах, конференціях, симпозіумах, нарадах було оприлюднено результати досліджень, викладені у випускній роботі. При цьому слід зазначати повну назву кожного наукового зібрання, в дужках – місто і дату їх проведення.

Публікації. Вказують, у скількох статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій опубліковані результати випускної кваліфікаційної (бакалаврської) роботи.

3.4. Основна частина

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів, які можуть поділятися на підрозділи, пункти та підпункти. Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці розділу узагальнюють короткі підсумки.

3.4.1. Наукові основи дослідження

Головне завдання – проаналізувати ті наукові джерела, на які автор спирається у своїй роботі. З огляду на це у підрозділі особливої ваги набувають опис музейних джерел, посилання на документи, праці різних авторів, цитати з авторитетних публікацій – для підтвердження власних думок чи для схвальної або негативної оцінки дискусійних тверджень.

Науковими основами студентського дослідження можуть стати положення з різних наукових дисциплін. Передусім, необхідно використовувати відомості з курсу різних музеологічних дисциплін («Музейна педагогіка», «Історія матеріальної

культури та побуту», «Експозиційна діяльність музеїв», «Прикладна музеологія» та «Теорія і практика екскурсійної справи»), педагогіки (наприклад, наступність і систематичність у розгляді матеріалу, зв'язок теорії з практикою, інноваційні та інтерактивні методи навчання) та психології (вікові особливості школярів, індивідуальний підхід до учнів шляхом створення музейного середовища навчання, засоби розвитку їхніх пізнавальних можливостей у просторі музею тощо).

3.4.2. Опис методів та методики кваліфікаційної роботи

Основні завдання цього розділу – описати оптимальну з погляду автора методику опрацювання матеріалу, що стосується обраної теми. Передусім варто вказати на можливості удосконалення тої методики, яка застосовується у масовій практиці, усунення наявних у ній недоліків. Потім – запропонувати удосконалену систему навчальної роботи на всіх її етапах.

Вибір методики безпосередньо залежить від методів, які можна використати у просторі музею та навколо музейному просторі.

Вочевидь, що одним з найважливіших методів дослідження у просторі музею є *спостереження*. Воно дає змогу реєструвати поведінку відвідувачів, акцентуючи увагу на особливості їх рухів, міжособистісної взаємодії, мовлення. Дотичними до спостереження будуть методи *таймінгу і трекінгу*, які аналізують маршрути, зупинки, час перебування різних людей на експозиції, а також так звані “кабінетні дослідження”, що передбачають збір та аналіз вторинної інформації з різних джерел (документація, програми, бази даних, інтернет-ресурси, ЗМІ тощо).

Метод *анкетування* дає змогу виявити та діагностувати конкретні ситуації відвідування музею, урахувавши дозвілєві, інформаційні, соціальні вподобання відвідувачів, узагальнює їх різноманітні характеристики, рефлексії й думки

Ефективність проведення цього методу забезпечують чіткі й продумані запитання, швидкий темп та можливість спонтанних (а відтак, й найоб'єктивніших) відповідей, які надають результати для порівняння та візуалізації “портрету” відвідувача.

Також доречним є застосування *бесіди (глибинного інтерв'ю)*, характер якої може змінюватися від елементів наративної практики (вступна бесіда) до катехізичної бесіди, якій може бути притаманний ще й “терапевтичний” характер. Бесіда дає змогу одержати найповнішу інформацію щодо мотивів, причин певних дій, ставлення людини до різних подій, фактів, явищ, інформація про які “законсервована” в музейних предметах.

Заслуговує уваги метод *фокус-групи*, який передбачає організацію групової дискусії з певної теми з можливістю вільно висловлювати думки, судження, рефлексії, ділитися досвідом. Це дає змогу стимулювати відвідувачів до обговорення, а також одержати різні думки й оцінки.

Тобто можна дізнатися багато цікавої інформації про характер і цілі, мотивацію самого відвідувача, отримати доволі об'єктивні показники.

3.4.3. Практична складова рекомендованої методики

Теми кваліфікаційних робіт обов'язково повинні мати практичний вимір, виходячи із різних напрямів та аспектів роботи сучасного музейного закладу.

У практичній частині варто описати власний досвід роботи з даною проблемою (під час практичних занять у музеях, різних видів музейної практики), використовуючи матеріали спостережень, опитувань музейних працівників та відвідувачів, бесід з різновіковою дитячою та студентською аудиторією, матеріали сучасних музейних та музейно-педагогічних досліджень.

Можливим є застосування методу *соціологічної уяви*, який уможливорює вивчення та аналіз різних історичних подій крізь призму життя окремої людини, що дає змогу виявити особливості формування історичної свідомості людини, регіональної ідентичності, її різні соціальні ролі.

У роботі може бути описане практичне дослідження впливу різних музейних практик на активність, мотивацію та формування когнітивних здібностей відвідувачів, організацію музейного середовища навчання, ефективність реалізації музейних програм і проектів тощо.

3.5. Висновки

У висновках потрібно узагальнити результати усієї роботи, ступінь розкриття та з'ясування виокремлених завдань, мети, доцільність використання результатів у майбутній професійній діяльності.

На завершення варто висловити міркування перспективи роботи над удосконаленням запропонованої методики.

3.6. Список використаних джерел

Кожний бібліографічний запис треба починати з нового рядка за алфавітним порядком, спочатку подавати видання українською мовою, а потім – іноземними, після того – перелік інтернет-джерел.

До списку літератури належать усі використані в роботі літературні джерела – законодавчі акти (при необхідності), діючі програми, підручники, монографії, статті у часописах, навчальні та навчально-методичні посібники.

Рекомендована кількість опрацьованих джерел – не менше 20-25 позицій.

3.7. Додатки

У додатках містяться дослідницькі матеріали (анкети, тести, питання до бесід, інтерв'ю, протоколи спостережень), таблиці і графіки, а також конспекти занять уроків, виховних заходів, малюнки тощо.

Нумерація сторінок Додатків продовжується після списку літератури, але їх обсяг не входить в обов'язкову кількість сторінок кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 4

ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги

Текст кваліфікаційної роботи потрібно друкувати на комп'ютері (шрифт Times New Roman текстового редактора Word, кегль 14, через інтервал 1,5), видруковувати на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4.

Вписувати в текст кваліфікаційної роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна, але тільки чорним кольором, а щільність *вписаного* тексту повинна відповідати щільності основного тексту.

Текст роботи необхідно друкувати з полями таких розмірів:

праве — 10 мм,

ліве — 25 мм,

верхнє, нижнє — 20 мм.

Абзацний відступ — 125 мм.

Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка – чорного кольору і середньої жирності. Щільність тексту повинна бути однаковою.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи (“**ЗМІСТ**”, “**ВСТУП**”, “**РОЗДІЛ**”, “**ВИСНОВКИ**”, “**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**”, “**ДОДАТКИ**”) друкують 14 жирним шрифтом великими літерами.

Назви розділів друкують великими літерами після слова “**РОЗДІЛ**” та його порядкового номера, з нового рядка і з великої літери, а заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу жирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Після надрукованого заголовка ставиться крапка.

Відстань між заголовком та текстом повинна становити 1 інтервал.

Кожен розділ слід починати з нової сторінки. Підпункти продовжують виклад тексту і не починаються з нової сторінки.

4.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Номер сторінки слід зазначати у правому верхньому куті без крапки.

Перша сторінка кваліфікаційної роботи – титульний аркуш, не нумерується.

Такі **структурні частини** кваліфікаційної роботи як “**ЗМІСТ**”, “**ВСТУП**”, “**ВИСНОВКИ**”, “**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**”, “**ДОДАТКИ**” не мають порядкового номера. Не можна друкувати:

“І.ВСТУП” або “Розділ 2”. ВИСНОВКИ”.

Номер розділу ставлять після слова “**РОЗДІЛ**” арабськими цифрами без крапки (“**РОЗДІЛ 1**”), а з нового рядка посередині – заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка – “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку – заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. Наприклад: “1.3.2.” (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку знаходиться заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. За такими ж правилами у межах кожного пункту нумерують **підпункти**.

4.3. Ілюстрації

Ілюстрації (фотографії, рисунки, схеми, графіки, карти) необхідно подавати в кваліфікаційній роботі безпосередньо після тексту, де є перше посилання або на наступній сторінці. Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст — ілюстрації.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними.

У тексті, фрагмент якого слід проілюструвати, розміщують відповідний поклик:

- у вигляді виразу в круглих дужках: (Рис. 2.1) або (Див. Рис. 2.1)
- зворот типу: “... як це видно з Рис. 2.1” або “... як це показано на Рис. 2.1”, “Рисунок дає змогу зробити висновок, що...” та ін.

4.4. Таблиці

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують посередині, а номер – з правої сторони сторінки. Назву і слово “Таблиця” починають з великої літери і зазначають її номер. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Наприклад: Таблиця 1.2 (друга таблиця першого розділу). Назву подають жирним шрифтом. Наприклад:

Таблиця 2.1

Назва таблиці

Заголовки граф			
підзаголовки граф		підзаголовки граф	
підзаголовки граф		підзаголовки граф	
1	2	3	4

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, а підзаголовки — з малих; з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не менша ніж 8 мм. Графа з порядковими номерами рядків до таблиці не належить.

Таблицю розмішують після першого посилання на неї в тексті.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. У разі перенесення частини таблиці на інший аркуш, слово “Таблиця”, її номер і назву не повторюють (їх вказують один раз – над першою частиною таблиці), далі над іншими частинами пишуть слова – “Продовж. Табл.” і вказують тільки номер таблиці, наприклад: “Продовж. Табл. 2.1”.

Таблиці нумерують послідовно (крім таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках, належать до загальної нумерації сторінок.

Таблицю з великою кількістю граф можна розбити на частини – одна під одною в межах однієї сторінки.

У таблицях можна помістити результати спостережень, анкетування, зіставлення окремих висновків і т. ін.).

4.5. Загальні правила цитування та поклики на використані джерела

Кваліфікаційну роботу виконують, ґрунтовно вивчивши різноманітні джерела: необхідні музейні предмети (матеріал експозиції або візуальний ряд), навчально-методичні (підручники, навчальні та методичні посібники) і наукові праці (монографії, статті, автореферати дисертацій, матеріали наукових семінарів та конференцій тощо), а також за результатами здійснення пошукової роботи. На основі опрацьованих джерел укладають бібліографічний покажчик видань.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, то в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, яке використовують.

Посилання в тексті кваліфікаційної **на джерела** потрібно вказувати у квадратних дужках – [17, с. 2]. Перша цифра – порядковий номер джерела у загальному списку, друга – номер цитованої сторінки.

Приклад:

Цитата в тексті: “... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, не можна ігнорувати найбільші джерела передачі інформації” [6, с. 29].

Відповідний опис у переліку посилань:

6. Дороніна М.С. Культура спілкування ділових людей: навч. посібник. К.: “КМ Academia”, 1998. 192 с.

Посилання на ілюстрації зазначають порядковим номером, наприклад: “... Рис. 2.1 ... думка підтверджується результатами дослідження”.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, а слово “Таблиця” пишуть скорочено, наприклад: “...в Табл. 2.1”.

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати

скорочено слово “дивись”, наприклад: (див. Табл. 1.3).

Для підтвердження власних аргументів, для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору можна наводити цитати.

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел подано у Додатку Д.

4.6. Додатки

Додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок, надрукований угорі малими літерами (перша літера велика) симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком жирним шрифтом друкується слово “**Додаток ___**” і велика літера, що позначає його.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, крім літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, **Додаток А**, **Додаток Б** і т. д.

РОЗДІЛ 5

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота має бути готова, оцінена рецензентом і допущена до захисту за 3 дні до початку захисту.

Керівник визначає ступінь готовності роботи, її відповідність вимогам і рекомендує (не рекомендує) допустити до захисту. Роботу, що потребує незначного доопрацювання, повертають студентів на тижневий термін.

Робота не допускається до захисту і не зараховується, якщо виявлено плагіат (понад 50% запозичень) чи фальсифікацію результатів дослідження.

Студент, який без поважної причини не подав кваліфікаційну роботу у визначений термін або не захистив її, має академічну заборгованість. При отриманні оцінки «незадовільно» студент за рішенням циклової комісії виконує кваліфікаційну роботу на іншу тему або доопрацьовує попередню роботу в термін, визначений директором коледжу, але не пізніше, ніж до початку наступного семестру.

Захист кваліфікаційної роботи проводять на відкритому засіданні комісії у складі не менше трьох викладачів циклової комісії, у тому числі керівника кваліфікаційної роботи.

Захист кваліфікаційної роботи є публічним, може проводитися на заняттях фахових дисциплін, на базах практики, перед студентами інших груп.

Керівники кваліфікаційних робіт аргументовано висловлюють пропозицію щодо оцінки кваліфікаційної за умови успішного її захисту студентом.

Захист кваліфікаційної роботи:

1. Виступ студента (5-7 хвилин):
 - обґрунтування теми, її актуальності;
 - коротке повідомлення про зміст роботи;
 - ознайомлення з методикою дослідження;
 - висновки студента.
2. Відповіді студента на запитання, зауваження керівника.
3. Виступи керівника та рецензента.
4. Оцінка кваліфікаційної роботи.

Під час захисту роботи студент може використовувати заздалегідь підготовлені *мультимедійні презентації*, які зазвичай не повинні перевищувати 15 слайдів. Бажано не використовувати складних шрифтів, їх розмір має бути не менший ніж 20-22 pt, а в одному слайді не більше ніж 12-15 рядків тексту.

Презентація виступу у слайдах:

- короткий вступ (назва, автори дослідження) (1-2 слайди);
- мета та завдання дослідження (1 слайд);
- методи та методика дослідження (1 слайд);
- опис ходу та результатів дослідження (8-10 слайдів);
- висновки та рекомендації (1-2 слайди).

РОЗДІЛ 6

КРИТЕРІЇ ТА НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінювання випускної кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою наступним чином: 60 балів студент може отримати за написання кваліфікаційної роботи (оцінка наукового керівника і рецензента) та 40 балів за її захист. Оцінка кваліфікаційної роботи виставляється у залікову книжку студента та відомість за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Основними критеріями оцінки кваліфікаційної роботи є наступні:

1. Уміння визначити проблему та обґрунтувати її актуальність.
2. Рівень опрацювання теми, її розкриття.
3. Повнота аналізу літературних джерел.
4. Методологічна грамотність.
5. Обґрунтування доцільності використаних методів для дослідження.
6. Якість інтерпретації та аналізу отриманих результатів.
7. Відповідність висновків меті дослідження, коректність висновків.
8. Творчий підхід, самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу.
9. Мовна довершеність праці, відповідність науковому стилю мовлення; коректність цитувань; правильне оформлення бібліографії.
10. Акуратність оформлення кваліфікаційної роботи.
11. Доповідь на захисті – культура мовлення доповідача; переконливість аргументів.
12. Використання під час захисту засобів унаочнення.
13. Уміння автора праці відповідати на запитання.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи за 100-бальною системою

	Параметри оцінювання	Діапазон оцінки (бали)	Критерії оцінювання за 100-бальною системою
<i>Оцінює виконання кваліфікаційної роботи керівник (максимум 30 балів)</i>			
1	Відповідність змісту кваліфікаційної роботи темі та затвердженому плану	0-5	0 - Зміст жодного із розділів кваліфікаційної роботи не відповідає затвердженому плану; 5 - зміст розділів кваліфікаційної роботи відповідає затвердженому плану.
2	Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам	0-10	0 - Текст кваліфікаційної роботи оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог; 5 - текст кваліфікаційної роботи оформлено з незначними порушеннями; 10 - текст кваліфікаційної роботи оформлено відповідно до вимог.
3	Наявність елементів творчого пошуку, виклад	0-5	0 - У роботі відсутні елементи творчого пошуку та обґрунтування власної думки;

	і обґрунтування власної думки		5 - у роботі наявні елементи творчого пошуку та обґрунтована власна думка.
4	Вчасність виконання кваліфікаційної роботи	0-5	0 - Студент невчасно виконував роботу на усіх етапах; 5 - студент вчасно виконував кваліфікаційну роботу на всіх етапах.
Оцінює виконання кваліфікаційної роботи рецензент (максимум 30 балів)			
5	Обсяг та адекватність використання джерел та дотримання етики посилань при написанні кваліфікаційної роботи	0-10	0 - Залучені матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 10 джерел), етика посилань не дотримана; 5 - залучені матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (10-15 джерел), етика посилань дотримана частково; 10 - залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, довідників, періодичних видань та мережі Internet (більше 15 видань), етика посилань дотримана
6	Правильність представлення методів та емпіричних результатів, якість їх інтерпретації (за необхідності).	0-10	0 - Використані методи не відображають мету та завдання кваліфікаційної роботи; 3 - обрані методики відображають мету та завдання, але аналіз результатів поверховий; 7 - адекватно підібрані та грамотно проведені методи дослідження, кількісний і якісний аналіз поверховий; 10 - адекватно підібрані та грамотно проведені методи дослідження, ґрунтовний кількісний і якісний аналіз, обґрунтована власна думка, запропоновані практичні рекомендації.
7	Правильність та повнота формулювань положень, представлених у вступі	0-5	0 – Основні положення вступу сформульовано хаотично та вибірково. 3 - В роботі враховано та розкрито більшість положень вступу. 5 - В роботі враховано та відображено усі положення вступу.
8	Апробація кваліфікаційної роботи	0-5	0 – Апробація відсутня. 2 - Роботу апробовано під час виступу на конференції. 5 - Роботу апробовано під час виступу на конференції та опубліковано матеріали у формі тез або статті.
Оцінює захист кваліфікаційної роботи ЕК (максимум 40 балів)			
9	Розуміння основних складових, етапів кваліфікаційної роботи	0-10	0 - Студент не може пояснити тему, мету дослідження; 3 - доцільність обрання теми зрозуміла, а

			формулювання мети та завдань не переконує слухачів у знаннях студента; 7 - усі розділи відповідають темі роботи, методи емпіричного дослідження підібрані неадекватно; студент розуміє доцільність обрання саме такої проблематики, формулює основні складові роботи 10 - усі розділи кваліфікаційної роботи відповідають темі, адекватно підібрані методи емпіричного дослідження, студент розуміє перспективність та актуальність досліджуваної теми, важливість результатів.
10	Виступ студента на захисті	0-10	0 - Виступ студента поверховий; 5 - виступ студента неповний, порушена логічна побудова; 10 - виступ студента ґрунтовний, логічно побудований.
11	Якість унаочнення виступу	0-10	0 - Ілюстративний матеріал не використано; 5 - у доповіді використано матеріал, який лише частково доцільний до захисту кваліфікаційної роботи; 10 - у доповіді використано ілюстративний матеріал, який відповідає вимогам до мультимедійної презентації.
12	Повнота, глибина, обґрунтування відповідей на питання	0-10	0 - Студент не може дати відповідь на поставлене запитання; не може сформулювати підсумків роботи; 3 - студент дає неповні, поверхневі, неґрунтовні відповіді; 7- студент дає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання; 10 - студент дає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання і формулює власні пропозиції до вдосконалення досліджуваного питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Залік
			Екзамен, диференційований залік		
A	відмінно	90 - 100	відмінно	5	зараховано
B	дуже добре	81-89	добре	4	
C	добре	71-80			
D	задовільно	61-70	задовільно	3	
E	достатньо	51-60			

FX	незадовільно	21-50	незадовільно	2	не зараховано
F	незадовільно	0-20	незадовільно	2	не зараховано

FX означає: «незадовільно» – необхідно виконати певну додаткову роботу для успішного складання;

F означає: «незадовільно» – необхідна значна подальша робота; з такою оцінкою студент відраховується після незадовільної відповіді на комісії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання: метод. рекомендації з впровадження / укл. О. Галевич, І. Штогрин. Львів [б.в.], 2008. 20 с.
2. Караманов О. Педагогічна діяльність музеїв в сучасному освітньому просторі України. Львів: Сполом, 2020.
3. Караманов О., Сурмач О., Шукалович А. Музейна педагогіка в умовах онлайн-навчання. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 3. С. 58-66.
4. Кислий В.М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.
5. Ковальчук В. В., Моїсеєв Л. М. Основи наукових досліджень. К.: Професіонал, 2004. 206 с.
6. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. К.: Кондор, 2003. 192 с.
7. Курсова робота. Методичні рекомендації до виконання та захисту для студентів психологічних відділень / уклад. І. Галецька, С. Грабовська, Н. Пилат. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2011. 42 с.
8. Методичні вказівки до написання курсових (дипломних, магістерських) робіт. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 47 с.
9. Надольська В. В., Герасимчук О. Б. Підготовка і написання випускної кваліфікаційної роботи (методичні рекомендації для студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»). 2-ге вид., розшир. та доповн. Луцьк, 2020. 60 с
10. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації / уклад.: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. Луцьк: ВІППО, 2019. 60 с. URL: <http://vippo.org.ua/files/pedposhyk/spuslit-1557135224.pdf>
11. Положення «Про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» від 14 травня 2019 URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf
12. Свеженцева О.І. Методичні рекомендації щодо написання кваліфікаційних робіт. / О.І. Свеженцева, Г.І. Мелеганіч. – Ужгород, ДВНЗ «УжНУ», 2015. – 46 с.
13. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: підручн. К.: Знання, 2005. 309 с.
14. Чоренький Я.Я., Чоренька Н.В., Рибак С.Б. Основи наукових досліджень: Організація самостійної та наукової роботи студента. К.: Професіонал, 2006. 208 с.
15. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підручник. К.: Знання, 2004. 307 с.
16. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. 5-е видання, виправлене і доповнене / автор-упорядник Л.А. Пономаренко. К.: Толока, 2011. 79 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Орієнтовний календарний план виконання кваліфікаційної роботи

Тема: _____

Календарний план виконання роботи:

№п /п	Назва етапу кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітка
	Вибір теми. З'ясування стану вивчення проблеми в літературі. Складання бібліографії		
	Складання плану (змісту) кваліфікаційної роботи та узгодження його з керівником		
	Написання теоретичної частини (перший варіант)		
	Підбір методів і удосконалення плану дослідження		
	Проведення дослідження		
	Опрацювання отриманих результатів		
	Уточнення мети, завдань та обґрунтування концепції роботи		
	Написання практичної частини		
	Удосконалення вступу та написання висновків		
	Оформлення роботи		
	Подача кваліфікаційної роботи керівнику та рецензенту		
	Підготовка до захисту		
	Захист		

Студент _____

Керівник _____

“ _____ ” _____

Додаток В

Зразок оформлення відгуку рецензента кваліфікаційної роботи

ВІДГУК ПРО ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

студента (ки) _____ курсу, групи _____ спеціальності _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему: _____

Характеристика структури і змісту роботи та її обсяг:

Позитивні сторони роботи: _____

Негативні сторони роботи: _____

Критерії оцінювання	Бали
<i>Оцінка кваліфікаційної роботи керівником</i>	
Обсяг та адекватність використання джерел та дотримання етики посилань при написанні кваліфікаційної роботи	
Правильність представлення методів та емпіричних результатів, якість їх інтерпретації (за необхідності)	
Правильність та повнота формулювань положень, представлених у вступі	
Апробація кваліфікаційної роботи	
<i>Висновок:</i> (допускається чи не допускається до захисту)	
<i>Оцінка захисту кваліфікаційної роботи</i>	
Розуміння основних складових, етапів кваліфікаційної роботи	
Виступ студента на захисті	
Якість унаочнення виступу	
Повнота, глибина висновків, обґрунтування відповідей на питання	

Загальний висновок: яку оцінку отримав (за національною та ECTS шкалою): _____

Рецензент: _____

підпис

прізвище, ініціали

Голова циклової комісії: _____

підпис

прізвище, ініціали

Додаток Г

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

Циклова комісія викладачів _____

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

з _____ на тему:

« _____ »

Виконав (ла) студент (ка) _____ курсу
групи _____
спеціальності _____

Керівник:

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Львів – рік

Додаток Д

Зразок оформлення ЗМІСТУ

Тема кваліфікаційної роботи: «Смарт-освіта як інноваційна технологія навчання у взаємодії школи та музею»

ЗМІСТ

ВСТУП

Ошибка! Закладка не определена.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СМАРТ-ОСВИТИ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Ошибка! Закладка не определена.

1.1. Смарт-освіта та її інтерпретація у контексті педагогічної діяльності

Ошибка! Закладка не определена.

1.2. Історичні аспекти становлення і розвитку Смарт-освіти

Ошибка! Закладка не определена.

1.3. Можливості застосування смарт-технологій у взаємодії академічної та неформальної освіти

Ошибка! Закладка не определена.

Висновки до розділу 1

Ошибка! Закладка не определена.

РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СМАРТ-ОСВИТИ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Ошибка! Закладка не определена.

2.1. Методи та організація емпіричного дослідження

Ошибка! Закладка не определена.

2.2. Емпіричне дослідження ефективності Смарт-освіти у взаємодії школи та музею

Ошибка! Закладка не определена.

2.3. Методичні рекомендації щодо застосування Смарт-освіти у взаємодії школи та музею

Ошибка! Закладка не определена.

Висновки до розділу 2

71

ВИСНОВКИ

Ошибка! Закладка не определена.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Ошибка! Закладка не определена.

ДОДАТКИ

Ошибка! Закладка не определена.

Додаток Е

Зразок оформлення списку використаних джерел за ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с. 2. Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4. 3. Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 05 червня 2018 року: Офіц. текст. Київ: Алерта, 2018. 120 с.
Книги: Один автор	1. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. К.: Академвидав, 2009. 616 с. (Серія «Альма-матер») 2. Момот Т. Л. Пальчиками граємо – мову розвиваємо: Бібліотека логопеда-практика. Тернопіль: Навч. кн.– Богдан, 2018. 24 с.
Два автори	Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка родинного виховання: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 324 с. (Серія «Навчально-методичний комплекс з педагогіки»).
Три автори	Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П., Бекетова С. В. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. Харків: ВГ «Основа», 2018. 119 с. (Серія «Нові формати освіти»)
П'ять і більше авторів	Бондар Т. В., Карпенко О. Г., Дикова-Фаворська Д. М. [та ін.] Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді. К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. 115 с. (Серія «Формування здорового способу життя молоді»: у 14 кн. Кн. 13).
Без автора	1. Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2 т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с. 2. Цивільний захист у ДНЗ / упоряд.: Л. А. Швайка. Харків: Вид. група «Основа», 2018. 159 с. (Серія «ДНЗ. Керівнику»).
Багатотомні	Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук.

видання	думка, 2013. Т. 10. 784 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	Предметна компетентність із фізики учня Нової української школи <i>Неперервна освіта в модусах минулого, теперішнього майбутнього</i> : матеріали Всеукр. наук.-прак. конф. з міжнар. участю (Луцьк, 24–26 травня) / уклад. В. О. Савош. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 236 с.
Словники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Українсько-німецький тематичний словник / уклад. Н. Яцко та ін. К.: Карпенко, 2007. 219 с. 2. Головатий М. Ф., Панасюк М. Б. Соціальна політика і соціальна робота: термінол.-понятійн. слов. К.: МАУП, 2005. 560 с.
Частина книги, періодичного видання (Стаття із журналу, збірника, розділ книги)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зінковський Ю. Ф. Стандартизація в освіті. <i>Вісник КДУ імені Михайла Остроградського</i>. 2010. Випуск 5 (64). Ч. 1. С. 204-207. 2. Стренакова Г. Витинанки на уроках образотворчого мистецтва. <i>Мистецтво і освіта</i>. 2001. № 2. С. 12-14. 3. Зеров М. Поетична діяльність Куліша. <i>Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка</i>: (нарис з новітнього укр. письменства): статті. Дрогобич, 2007. С. 245-291.
Автореферати дисертацій, дисертації	<p>Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918—1933 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.</p> <p>Дикий О. Ю. Методика навчання військово-прикладного семиборства старшокласників у позаурочній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я). Луцьк, 2018. 232 с.</p>
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Партико Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: ВД “Ін Юре”, 2008. 416 с. URL: http://ualibrarium.narod.ru/human/psychologija/10/partiko-zagalna-psihologiya.html 2. Кот Н. Він учнів вчив у фізиці літати... Пед. роздуми: електронна газ. 2018. № 39. С. 3–4. URL: http://vippo.org.ua/newspaper.php?id=51

Науково-методичне видання

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж Львівського національного
університету імені Івана Франка»

Випускна кваліфікаційна робота [Методичні рекомендації для студентів денної та навчання спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»] / Уклад.: О. Караманов. – Львів: Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка», 2021. – 36 с.

Олексій Караманов,
доктор педагогічних наук, доцент, викладач Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка», професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка;

Комп'ютерний набір – Олексій Караманов
Комп'ютерна верстка – Олексій Караманов

Підп. до друку _____
Умовн. друк. арк. _____

Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету
імені Івана Франка»

79005 м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7